

TORONYIRÁNY

XX. 42.

2026. október 18.

SZEGEDI KATOLIKUS ÉRTESÍTŐ A GLATTFELDER ALAPÍTVÁNY GONDOZÁSÁBAN

Évközi 29. vasárnap A Missziók vasárnapja

Október 23. Kapisztrán Szent János áldozópap

Az igazságosság lényege és alaptörvénye az, amit Jézus a történet végkövetkeztetéseként kimond: meg kell adni mindenkinek a magáét, vagyis azt, ami jár neki. Az Istennek is, a császárnak is. Az igazságosság törvénye szerint az egyik nem ellenkezik a másikkal. Persze a „rangsorolásban” mindenképpen az Istené az elsőség, még a dénár felirata szerint is, amely így szólt: Tiberius Caesar Divi Augusti Filius Augustus. (Magyarul: Tibériusz császár az imádandó istennek imádandó fia.) Jézus is és az őt kísértő zsidók is vallották a zsoltárossal: „Az Úr a föld és ami betölti, a földkerekség és minden lakója.” (Zsolt 24,1; vö. olvasmányközi zsoltár a szentmisében: Zsolt 95,3-4.) Ugyanakkor el kell ismerni a „világi rendet” és uralmat a saját illetékességi területén. Röviden ezek foglaltatnak benne Jézus mondásában.

Emberség és vallásosság, világi feladatok és vallási kötelességek jól megférnek egymással – ez is benne van Jézus nyilatkozatában. Az egész történetnek már az is nagy tanulsága, hogy a kettőt nem helyes ellentétbe állítani. Tehát hamis a kérdés, ha így hangzik: a császár (állam) vagy Isten? A hazafiasság keresztény erény is.

A szentmise olvasmányai

- 1. Iz 45,1-4-6** Isten, a történelem Ura, azok által is irányítja a történelmet, akik nem is ismerik őt.
- 2. 1Tessz 1,1-5b** Pál apostol hálát ad Istennek a tesszalonikaiak tevékeny hitéért, áldozatos szeretetéért és a Jézusba vetett szilárd reményéért.
- 3. Mt 22,15-21** Jézust ellenségei az adófizetésre vonatkozó kérdésükkel akarják törbe csalni.

Az adófizetés

Az „adógaras” szakasza – ahogy régen emlegették – mind a három szinoptikuskán szerepel (Mk 12,13-17; Lk 20,20-26). Műfaj szempontjából „vitatörténet”. Itt, Máté „ötödik könyvében” (elbeszélő rész: 19,1-23,39) öt ilyen vitatörténet fordul elő. Ez a második (az első: 21,23-27). A Heródes-pártiak a Heródes-dinasztia feltétlen hívei voltak. Jézus idejében Heródes Antipász negyedes fejedelem a dinasztia fő képviselője (vö. 14,3). A dinasztiaalapító Nagy Heródes ügyes rómarabárát politikát folytatott, s abban látta a jövő biztosítását, hogy Rómát mindenben kiszolgálja. A Heródes-pártiak saját jólétük biztosítását is a római uralom feltétlen elismerésében látták. A kérdést a farizeusokkal közösen teszik fel. Bevezetőjük a jóindulat megnyerését célozza, de Jézus ismeri hátsó gondolatukat. Az Isten útja az Isten akarata szerinti életet jelenti. „Nem tekintesz az emberek személyére”, vagyis nem vagy személyválogató, csak az igazságot nézed. Ez az Ószövetségben Isten tulajdonsága (pl. 1Sám 16,1). A római adót (latin: census, görög: kenszosz) a nem római polgároknak kellett fizetni a birodalom területén, mégpedig római pénzben kellett leróni. Ezért kér Jézus „adópénzt” a kérdezőktől. Az adó (census) fejadó is volt (tributum capitis), amely különbözött a földadótól (tributum agri) és a kereskedelmi adótól vagy vámtól. A júdeai adót a császári „fiskusnak” (latin fiscus = pénzügy) fizették be, s így közvetve magának a császárnak adták. A pénzverés jogát Róma magának tartotta fenn. A forgalomban levő pénz ezüstdénár volt, s ez volt az „adópénz” (vö. 18,28). A csatlós királyságok és szabad városok is verhettek pénzt, de csak római engedéllyel, és ilyenkor külön ki kellett emelni azt az engedélyt. Az engedély nélküli pénzverés egyenértékű volt a lázadással. A kivetett adó mélyen sértette a zsidók öntudatát. Teokratikus felfogásuk szerint Izrael egyetlen ura és parancsolója Isten, míg az adófizetés a pogány uralkodó elismerését jelenti.

Csanád Béla

A Jézusnak feltett kérdés arra keres választ: nem kerül-e Izrael ellentétbe Istennel, ha aláveti magát az adófizetés kötelezettségének, s ezzel elismeri a császár fennhatóságát. Az adófizetéssel szemben minden párt világos állásfoglalást képviselt (zelóták: 7,15; farizeusok és szadduceusok: 3,17). A zelóták szabadságharcosok voltak, tehát ellenezték az adófizetést. Elvben a farizeusok is ellene voltak, de féltek a rómaiaktól, s így gyakorlatban megfizették az adót. A szadduceusok és a Heródes-pártiak az adófizetés mellett voltak, mert a római uralmat saját hatalmuk alátámasztására használták. Bárhogya is felel Jézus a kérdésre, beesik a csapdába: ha az adófizetést jóváhagyják, elveszti a néptömeg rokonszenvét, amely szabadságra áhítozott. Ha ellene van, akkor mint lázítót fel lehet jelenti a rómaiaknál. Jézus válasza már benne van a kérdésben: Mutassátok az adópénzt! A dénárón ugyanis akkor Tiberius császár (Kr.u. 14-37) képe és felirata volt. A dénárt a császár verette, az ő pénze volt, ő rendelkezett vele. Jézus utal a farizeusok képmutatására is: használják a római pénzt - amelyen számukra tiltott emberi ábrázolás is van -, élvezik a római pénzügy előnyeit, s mégis felteszik neki a kérdést, hogy szabad-e adót fizetni a császárnak. Jézus, válaszában elvetette a zelóta álláspontot, de nem csatlakozott a Heródespártiakhoz sem. Amellett a válasza nem állítja, hogy a császárnak joga van adót szedni, csupán megállapítja a tényleges helyzetet: a császár pénzt veret és adót szed. Nem állítja és nem tagadja a császár jogát: egyszerűen nem akar vele foglalkozni. Végeredményben tehát kerüli a politikai értelmű megoldást, s ehelyett új vallási távlatba helyezi a problémát. Isten az embert saját képmására teremtette (Ter 1,27). Ezért az ember egész életében Istené. Jézus mondása új értelmet nyer: A pénzt adjátok a császárnak, mert az ő képét hordja, de az ember teljesen Istené, mert Isten képét hordozza. Ez Tertullianus magyarázata. (†220 körül, De idololatria 15).

Jakubinyi György

Jézus remek vitatkozó. Számára a farizeusok csapdája rendkívül körültekintően van megszerkesztve. A farizeusok nem maguk kérdezik meg Jézust, hanem küldötteik révén, akik egyúttal tanúk is lehetnek Jézus ellen. A kérdést úgy teszik fel, hogy Jézus csak igennel vagy nemmel tudjon válaszolni. Ha igennel válaszol, bajba kerül a nacionalisták és zelóták előtt, akik vallási okokból is (legalábbis ezekre hivatkozva) tiltották az adófizetést. Ha Jézus nemmel válaszol, a Heródes-pártiak és a rómaiak vádolhatják lázítással. Jézus azonban „átlátott álnokságukon” – ahogyan az Írás mondja. „Mutassátok az adópénzt!” – szól rájuk.

Azok észre sem veszik, mire megy ki a „játék”. Elővesznek egy dénárt, s ezzel bizonyítják, hogy használják a császár pénzét. (Demonstratio facti.) „Kinek a képe és felirata ez?” kérdésre pedig szóval is megvallják, hogy gyakorlatilag elismerik a rómaiak uralmát. Az ítéletet – most már saját maguk fölött – Jézus csak megerősíti: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené.

Csanád Béla

Szabály nélkül nincs nevelés (4.)

A gyermekes hangulatok elfogadása

Rossz a kedve – mit tegyünk?

Az ötéves Sári valamiért mérges. Nem tetszik neki valami. Nyugtalanul rángat egy darab rongyot, amelyet a játékládjában talált. Felzokog. Belerúg a ládába, leül a földre és nincs kedve semmihez.

Első lehetőség:

Az édesanya beavatkozik: „De hát mit tehet a láda arról, hogy nem tudod kivenni a rongyot? Gyere! Most türelmesen szét kell szednünk a ládát!” A kislány nem akarja, nincs türelme. Ölbe tett kézzel akar ülni és neheztel. Az édesanya azonban nem hagyja abba a rábeszélést, végül a kislány ordítva az édesanyja felé rúg és valami nagyon illetlen dolgot sziszeg a fogai között. Ekkor megharagszik az édesanya is. Ez már túlzás, hogy rosszkedvét valaki olyanon töltsse ki, aki ráadásul segíteni akart! Bizonyára igaza van. De vajon nem kerülhetne volna el ezt a fejleményt, ha másként viselkedett volna?

Kérem, próbálja meg magát fordított helyzetbe belegondolni: valami félresikerült. Ideges és rosszkedvű. Itt jön valaki, aki ezért Önnek még szemrehányást is tesz. Nem lenne-e haragos arra, aki itt beavatkozik ahelyett, hogy nyugton hagyná Önt?

Második lehetőség: figyelem-elterelés

Az édesanya sajnálja a szegény kislányt. Itt üldögél egy szép, napsütéses napon és sötét felhők borítják be lelkének égboltját. Az édesanya megpróbálja felvidítani és elvonni a figyelmét. Amikor végül is elolvassa az új képeskönyvet, sikerül neki, a kislány újból nevet! Ennek örvend. Az ilyen elterelő műveletek azt a veszélyt rejtik magukban, hogy a kislány hozzászokik ahhoz, hogy lelkiállapotáért nem ő maga, hanem az édesanya felelős. Az édesanya hibás abban, ha rosszkedvű, az édesanya legyen szíves őt újra felderíteni! Biztos, hogy ez a kislánynak nem jó és az édesanya számára fárasztó.

Harmadik lehetőség: az okok kutatása

Az édesanya tudomásul veszi a kislány rosszkedvét. Azt mondja magának: a gyermeknek biztosan problémája van. Rosszkedve bizonyára egy figyelmeztető jelzés. Ezért megpróbál óvatosan és együttérzéssel közelíteni a kicsihez: „Kislányom, mi történt? Mi bosszantott fel annyira? Mi volt az óvodában? Nem engedte Ági és Móni, hogy velük játsszál?” Ez egy pedagógiailag bizonyára dicsérendő kezdeményezés. Sok esetben elvezet a probléma gyökeréhez. Segít a gyermeknek a megoldásban, mert beszélhet róla. De mi van most, amikor a kislánynak egyszerűen olyan rossz kedve van, pontosan meghatározható probléma nélkül is? Nem fordul-e ez elő alkalomadtán mindenkinek? Vagy egyszerűen nem akar beszélni arról, ami bosszantotta? Akkor valószínűleg még csak izgatóbbá teheti az édesanya szeretetteljes beavatkozását.

Negyedik lehetőség:

Az édesanya megállapítja, hogy a kislányát valami bántja. Az oka után érdeklődik együttérzően, de elfogadja amit odamorgott: „Hagyj békén!” A kislány egyedül akar lenni, és tud a rosszkedvével elbánni.

Nem mindenhez van szüksége a gyermeknek anyai segítségre. Egyébként egyetlen édesanya se gondolja, hogy minden esetben „pedagógiailag értékes” magatartást köteles tanúsítani, amikor a gyermeknek rosszkedve van. Ezt nem bírja ki az ember! Az édesanyák sincsenek mindig abban a helyzetben, hogy gyermekük minden lelki hibáját megfontoltak és higgadtan fogadják el.

Önnek mindig jókedve van?

Legyen már egyszer őszinte, Önnek sincs mindig egyformán jókedve. Ha a szülők elfogadják a gyermekekkel kapcsolatban, hogy az alkalmi rosszkedv az emberi élethez tartozik, ők maguk is bocsánatot kérhetnek a gyermekektől saját lehangolódottságukért. Mondják csak egyszerűen a gyermeküknek: „Menj el egy kicsit az útból, ingerült vagyok.” Ha ezt megengedik maguknak, ahelyett, hogy pedagógiailag állandóan túl sokat követelnének, elkerülik, hogy saját rosszkedvüket gyermekeiken töltsék ki.

Ne hanyagolja el saját igényeit!

Néhány gyermek állandóan az édesapja vagy az édesanyja körül ólálkodik: „Játsz velem valamit!” „Nem tudom, mit csináljak.” Mivel a szülők nem akarják gyermeküket bántani, újra és újra engednek ezeknek a kívánságoknak. De ebből könnyen egy veszélyes helyzet keletkezik, mert ha azonnal jelen vannak a fantáziátlanság, vagy az unalom minden egyes pillanatnyi hangulatánál, a gyermek egyre inkább elveszíti a képességét, hogy önállóan tegyen valamit. Egyetlen gyermeknek sem használ, ha az édesapa vagy az édesanya állandóan rendelkezésre áll: azt a következtetést vonja le, hogy ez az egyetlen lényeges dolog a világon. Ezzel az alapállással nehezebbé fog esni, hogy eligazodjon más közösségekben, pl. az óvodában és később az iskolában.

Szabad tereknek kell lenni

Nemcsak a gyermeknek, hanem önmaguk számára is időt kell szakítani a szülőknek. A szülők nem csak gyermekeikért vannak! A szülőknek idő kell saját tevékenységeikhez nemcsak alkalomadtán, hanem rendszeresen.

Az édesapák ezt az időt magától értetődően – a futballedzéssel vagy más sporttal töltik el. Éppúgy természetesen neki kellene a gyermekeket lefektetni, ha az édesanya barátnője látogatóba jön. Ki mondja, hogy a nők nem szeretnek sportolni? Persze időt kell szakítani arra is, hogy valamit közösen tegyenek, mert az édesapa és édesanya nemcsak szülők, hanem egy pár is; közös élményekre, közös kapcsolódásra van szükségük. Így merítenek erőt a hétköznapi élethez. Nagyszülők, barátok, szomszédok is tudják Önt helyettesíteni, hogy Ön szórakozzon – hiszen szüksége van erre! A lemondással teli, agyonizgatott, boldogtalan szülők rossz útítársak. A szülőknek nem kell állandóan gyermekük rendelkezésére állni.

Nemcsak akkor kellene magára időt szentelni, ha elmegy otthonról, hanem akkor is, ha otthon van, és zenét hallgat, olvas, beszélget. Minél határozottabban követeli meg ezt a jogot, annál inkább elfogadja ezt a gyermeke. A barátját, aki pontosan a megbeszélte játék ideje alatt hívja fel telefonon egy kis tereferére, bátran „le kell rázni”. Éppen így tiszteletben kell tartania gyermekeinek azt a kívánságát, hogy ne zavarják őket barátaik társaságában.

(Folyt. köv.)

Vasárnapi jegyzet

Aki, ha nem vezetsz

Eléd bukkan kis hegyi kápolna fülkéjéből az őszben az áldott Boldogasszony szoboralakja. Szinte hallod az énekét, amikor rokonához sietett – halmokon át. A magyar táj több falujában utcai kapuk elé külön kispadot helyeztek: – Ha erre jön a Gyermekeit hordozó Mária, legyen hová leülnie, hiszen hosszú az útja Erzsébethez...

Elmondott üdvözlégyek, esti Angelus, hogy az agyagos utak, elhanyagolt udvarok is az élet hirdetőivé váljanak, üzenő fényekké!

Október, november a csendes kapcsolódások hónapjai. A megrozsdult levelek, leszárado rétek csak annyiban az elmúlt idő jelei, amennyiben az élettani folyamatok kényszerítik erre. Ott, a másik létben a törvényen túli távlatok hirdetői, hogy Isten örökös ritmusáról daloljon a földről való távozás, a halál is.

Itt-ott még látok kerti rózsákat, és eszembe jut a rózsák füzére, a sok szírom, amely megfoghatatlan kapcsolatba szabadít, ahol az ösvényeken – a hegyek felé – angyalok, csillagok is járnak. Olvasós Boldogasszonynak nevezi a keresztény magyarság nyelve azt, akinek társai az angyalok. Rá először a XV. század szerzetesei gondoltak: rózsák kápolnáit kezdték építeni, és színék társításával nevezték el az Üdvözlégy-sorokat: fehér, piros, meg arany koszorúnak. Máriát Mennyei Rózsának.

Fehér falon, két gerenda közt a szobánkban a Segítő Szűz egészen különös képe. Valahányszor ránézek, a lepantói győztesek XVI. századi könyörgése énekel szívemben, a török elleni győzteseké: „Keresztények Segítsége, könyörögi érettünk.” Győzedelmes Boldogasszony – hallottam már a nevét így is ugyancsak a történelemből, 1620-ból...

A fehér falon a kép dátuma: 1768. Tavasszal kaptam a barátomtól. Színezett metszet, összetett, mégis egyértelmű jelképekkel, Budáról. A Gyermekeit tartó Anya fő titulusa: Szeplőtelen Fogantatás; lent a szalagon a Tizenkét Csillagú Korona felirat a kép fölötti üzenet folytatása, a Jelenések könyvéből: Nagy jegy jelenék meg az égből: egy Asszony állat a napba öltözve, és hold a lábai alatt... A tizenkét csillag itt a Szent Szűz életének jelenetei, s a Kármelhegyi Boldogasszony, meg a Rózsafüzér Királynéja emblémája. Az utolsó csillag latin titulusa: Szegedi Havas Segítő Anya – közismerten: Havas Boldogasszony. Ez utóbbi – mint Bálint Sándor megjegyzi – „ellentétben van a kialakult magyar szakrális szóhasználatával.” Eredetileg Róma Mária főtemplomának nevével, ünnepével van kapcsolatban...

Jelen képünk a Magyarok Nagyasszonya alakját példázza: a Szeplőtelen Fogantatás koronával, joggal látható. A Kiszűz fején is ugyanolyan korona ragyog. A latin nyelvű hexameter a barokk idők nyelvén – az áldott Védasszonyt idézi:

Szöz (Szűz), Anya, Patrona: Szűli az Igét s testel ruházza,
Mint embert. Könyörögi, és úgy vigyáz Magyar Országára.

A rózsafüzér pergett akkor is, amikor a Szeplőtelen Szent Szűz eredeti ábrázolásán megjelent a korona, a jogar, és a Napbaöltözött Asszonyról, mint a magyarság Nagyasszonyáról énekeltek, hozzá fohászkodtak. Gondolok a kép előtt csendes estéken arra a messzi emlékezetből ismert „csökönyös” bizalomra is, amely árvaságunkban a legfelsőbb óhajítás: Hozzád sóhajtozunk jószágos Szűz, aki ha nem vezetsz, eltévedünk. Amikor ez az imádság megszületett, az Ómagyar Mária-siralom tizenkét esztendősen lehetett. (1317-et írtak.) Mintha előre nem sejthető történelmi megpróbáltatásra utalva hitet, bizalmat sugallna hazának, anyának.

hírek információk

A katolikus egyházban több évtizedes hagyomány október hónap folyamán a missziós gondolat tudatosítása. Az idén október 18-a, a missziók világnapja, mely alkalom arra is, hogy az egyház tagjai adományaikkal is segítsék a missziós munkát. Ezért a mai, vasárnapi perselyadományokat minden katolikus templomban a missziók javára továbbítják.

Október 20-án, kedden 17.30-kor a „Petra esték – nők a Bibliában” sorozat második alkalmára várják a hölgyeket a Belvárosi Plébánia nagytermébe. Az októberi alkalom témája: Oltalmazó Szűzanya – Mária köpenye.

Október 21-én, szerdán 19.30-kor face2Face imaest kezdődik a Székesegyházban. A zenei szolgálatot az Adoremus énekkar végzi. Mindenkit szeretettel várnak a szervezők.

A Dóm búcsú ünnepéhez kapcsolódóan október 22-én, csütörtökön 19.00 órától 21.00 óráig különleges templombemutatóra várják az érdeklődőket, melynek során a résztvevők a pincétől a padlásig, az altemplomtól a kupolán át a toronykilátóig ismerhetik meg a Dóm épületét. A program regisztrációhoz kötött. További részletek a fogadalmitemplom.hu honlapon érhetők el.

A programsorozat október 24-én, a Dóm felszentelésének évfordulóján 18 órakor kezdődő ünnepi szentmisével zárul. A teljes program a Belvárosi Plébánia honlapján érhető el.

A „40 Nap Az Életért” nemzetközi életpárti kampány célja, hogy ima, bőjt és békés jelenlét révén felhívja a figyelmet arra, hogy az élet a fogantatással kezdődik. A kezdeményezéshez csendes imádsággal lehet csatlakozni hétfőnként 11-13 óra között és szerdán 16-18 óra között az SZTE Nőgyógyászati és Szülészeti Klinika mellett, a főbejáratától jobbra található pihenőparkban, a Semmelweis utcában. A résztvevők közösen imádkoznak a megfogant magzatokért, családjukért és az egészségügyi dolgozókért. További információk találhatóak a pasztoralis.hu weboldalon. A szeged.40napazeletert@gmail.com e-mail címen lehet érdeklődni kérdés esetén.

Október 25-től a Szent Rókus templom miserendje a következőképpen alakul: hétfőn, szerdán és pénteken 7.00, kedden, csütörtökön és szombaton 17.00, vasárnap 7.00, 9.00 és este 17.00 órakor kezdődnek a szentmisék.

A Szegedi Dóm Látogatóközpontban található Klebelsberg Kuno emlékkiállítás jelenlegi teljes formájában történő megtekintésére az adventi időszakig van lehetőség, utána a tárlat várhatóan egy szűkebb tablókiállításként fogja állandó attrakcióként gazdagítani a Látogatóközpont kínálatát. A tárlat említett teljes formájában: korabeli dokumentumokkal, tárgylevélekkel, iskolafelszereléssel, Klebelsberg miseruhaszettel, és „élő” Klebelsberg avatárral az adventi kiállítás megnyitásáig, előreláthatólag november végéig várja továbbra is nagy szeretettel a diákcsoportokat és tanárokat az ingyenes tárlatvezetésekkel. A túrákra jelentkezni a 06-20/220-7227-es telefonszámon, vagy a domlatogatokozpont@gmail.com e-mail címen lehet.

A Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitás szeretettel vár minden kézműveskedni vágyó önkéntest a karácsonyi alkotóházba, november végéig minden kedden 15-18 óráig. Az elkészített munkák a Karácsonyi Karitás Jótékonyági Vásáron kerülnek értékesítésre. Az alkotóház helyszíne: Szeged, Budapesti krt. 6/B 5. em. 16.

Az Alsóvárosi Ferences Plébánia közössége novemberben várja a filmkedvelőket a szegedi ferencesek mozijának vetítésére. A „Sacré Coeur – A Szent Szív csodálatos hatalma” című film Jézus Szent Szívének szeretetét, a hitet és a megtérést állítja középpontba. A vetítés időpontja: november 6. és 7., 19.00 óra, a 10-es teremben. A belépő 1.000 Ft, amely a film vetítési díját tartalmazza. A részvételhez előzetes regisztráció szükséges az Alsóvárosi Ferences Plébánia irodájában.

A Szegedi Dóm Látogatóközpont idén ismét lehetőséget kínál betlehemek készítésére családok, iskolai osztályok, plébániai csoportok, illetve egyéni jelentkezők, gyerekek és felnőttek számára. A „Nem lehet csoda nélkül élni” című betlehemi kiállításra készítenő alkotások anyaga, mérete és az alkalmazott technika szabadon választható. Az elkészült alkotásokat személyesen vagy postai úton november 20., péntek 17 óráig várják a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. A korábbi évek gyakorlatától eltérően a betlehemeket regisztrálni nem papíralapon kell, hanem online űrlap segítségével, amely a www.domlatogatokozpont.hu internetes felületen érhető el.

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rígó László
Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,
Cserny Szilvia, Karsai Örs,
† Tóth Sándor
Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.